

Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie

Názov materiálu:

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 24/2013 Z. z, ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom v znení neskorších predpisov

Predkladateľ:

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

3.1 Náklady regulácie

3.1.1 Súhrnná tabuľka nákladov regulácie

Tabuľka č. 1: Zmeny nákladov (ročne) v prepočte na podnikateľské prostredie (PP), vyhodnotenie mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov.

<i>TYP NÁKLADOV</i>	Zvýšenie nákladov v € na PP	Zníženie nákladov v € na PP
<i>A. Dane, odvody, clá a poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality</i>	0	0
<i>B. Iné poplatky</i>	0	18.870.000
<i>C. Nepriame finančné náklady</i>	0	0
<i>D. Administratívne náklady</i>	0	0
<i>Spolu = A+B+C+D</i>	0	0
<i>Z toho</i>		
<i>E. Vplyv na mikro, malé a stredné podn.</i>	0	0
<i>F. Úplná harmonizácia práva EÚ (okrem daní, odvodov, ciel a poplatkov, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality)</i>	0	0
<i>VÝPOČET PRAVIDLA 1in2out:</i>	IN	OUT
<i>G. Náklady okrem výnimiek = B+C+D-F</i>	0	18.870.000

3.1.2 Výpočty vplyvov jednotlivých regulácií na zmeny v nákladoch podnikateľov

Tabuľka č. 2: Výpočet vplyvov jednotlivých regulácií:

P.č.	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie (dôvod zvýšenia/zníženia nákladov na PP)	Číslo normy (zákona, vyhlášky a pod.)	Lokalizácia (§, ods.)	Pôvod regulácie: SR/EÚ úplná harm./EÚ harm. s možnosťou voľby	Účinnosť regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov spolu	Počet subjektov MSP	Vplyv na 1 podnik. v €	Vplyv na kategóriu dotk. subjektov v €	Druh vplyvu In (zvyšuje náklady) / Out (znižuje náklady)
1	Úprava definícií maximálnej rezervovanej kapacity v kontexte novelizovaného znenia zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike	vyhláška č. 24/2013 Z.z.	§ 2 písm. a) body 15, 16 a 17	SK	01.10.2022	výrobcovia elektriny, prevádzkovatelia sústav	N	N			
2	Úprava opätovného pripojenia odberateľov v sústave „nn“ na mieste, kde v lehote do 24 mesiacov zaniklo iné pripojenie	vyhláška č. 24/2013 Z.z.	§ 5 ods. 9-10	SK	01.10.2022	firemní odberatelia elektriny pripojení do sústavy nn, prevádzkovatelia sústav	N	N			
3	Úprava v oblasti dátovej komunikácie a informačnej transparentnosti	vyhláška č. 24/2013 Z.z.	§ 7 ods. 15 § 18 ods. 20 § 20 ods. 7-10 § 32 ods. 20	SK	01.10.2022	dodávatelia elektriny, prevádzkovatelia distribučných sústav, organizátor trhu s elektrinou	10	N			
4	Úprava vybraných aspektov dodávky elektriny a plynu (zraniteľný odberateľ mimo domácnosti,	vyhláška č. 24/2013 Z.z.	§ 7 ods. 11 § 8 ods. 5, 8 § 36 ods. 13, 16, 17, 22	SK	01.10.2022 31.03.2023	prevádzkovatelia regionálnych distribučných sústav, dodávatelia poslednej inštancie (elektrina)	100 3	N	156.250	468.750	OUT

	<p> dodávka poslednej inštalácie) </p>		<p> § 37 ods. 1, 2, 6, 7 § 56 ods. 4, 7, 8, 11, 12 § 76 ods. 6, 7, 9, 10 § 77 ods. 1, 2, 6 § 79c </p>			<p> dodávateľ poslednej inštalácie (plyn) </p>	1		731.250	731.250	OUT
5	<p> Optimalizácia nárokov na finančné zabezpečenie vybraných účastníkov trhu s elektrinou a plynom, denné zúčtovanie odchýlok na trhu s elektrinou </p>	<p> vyhláška č. 24/2013 Z.z. </p>	<p> § 17 ods. 13, 22 § 31 ods. 6 § 33 ods. 2, 7 § 34 ods. 2, 3 Príloha č. 6 Príloha č. 9 </p>	SK	01.10.2022	<p> dodávateľ elektriny a plynu, prevádzkovatelia distribučných sústav, organizátor trhu s elektrinou, prevádzkovatelia miestnych sústav </p>	72	N	138.000	9.970.000	OUT
6	<p> Úprava ustanovení týkajúcich sa prepravy plynu </p>	<p> vyhláška č. 24/2013 Z.z. </p>	<p> § 40 ods. 5, 6, 9, 10 § 47 ods. 15 § 49 ods. 3 § 65 ods. 2, 3 </p>	SK	01.10.2022	<p> prevádzkovateľ prepravnej plynárenskej siete </p>	1	N			

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na zmenu nákladov

V prípade úpravy ustanovení o rezervovanej kapacite (č. 1) sa jedná o spresnenie definícií už existujúcich vo vyhláske formou sprehľadnenia štruktúry definícií. Okrem toho sa do definícií zavádza odkaz na osobitný predpis (§ 27 ods. 5 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov), podľa ktorého sa postupuje pri určení hodnoty maximálnej rezervovanej kapacity v prípade, ak je v mieste pripojenia prevádzkovaný spoločne zdroj na výrobu elektriny a zariadenie na uskladnenie elektriny. Takýto prevádzkový model predstavuje benefit pre daný subjekt, nakoľko vie takto optimalizovať parametre výroby elektriny zo zariadenia na výrobu elektriny (napr. nákladovo efektívnejšie plniť technické kritériá pre poskytovanie podporných služieb pre elektrizačnú sústavu). Hodnota takéhoto benefitu sa nedá bez riešenia konkrétnej prevádzkovej situácie a parametrov vyčísliť, pričom však navrhovaná úprava určite prispeje k rozvoju decentralizovanej sústavy a zefektívneniu prevádzkových činností výrobcov elektriny.

Úprava inštitútu opätovného pripojenia v sústave „nn“ (bod č. 2) prispeje k úspore nákladov žiadateľov o pripojenie na poplatkoch na pripojenie na odbernom mieste, na ktorom v predchádzajúcich 24 mesiacoch bolo aktívne pripojenie, ktoré zaniklo. Navrhované ustanovenie chráni žiadateľov o pripojenie, ktorí nebudú platiť dodatočné náklady za pripojenie, pričom prevádzkovateľom sústav týmto nevzniknú dodatočné náklady (za predpokladu zachovania technických parametrov pripojenia, medzi iným najmä hodnoty maximálnej rezervovanej kapacity). Vzhľadom na rozdielny prístup prevádzkovateľov sústav v tejto oblasti a množstvo osobitných ustanovení technických podmienok pripojenia kvantifikácia benefitu pre žiadateľov o pripojenie nebola prevedená. Je však potrebné poznamenať, že uvedený benefit sa týka žiadateľov o pripojenie iba na napäťovej úrovni „nn“, teda menších firiem (MSP) a domácností.

V oblasti dátovej komunikácie a informačnej transparentnosti (bod č. 3) dochádza k zavedeniu povinnosti prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav, užívateľov týchto sústav otestovať funkčnosť elektronickej komunikácie pred účinnosťou zmeny, aby sa minimalizovali, resp. eliminovali prípady, kedy dátová komunikácia z rôznych dôvodov nie je funkčná. Zavádzajú sa aj nové informačné povinnosti pre prevádzkovateľa prenosovej sústavy v rozsahu publikovania informácie o výrobe elektriny zo zdrojov na báze slnečnej energie, ako aj pre prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav o výrobe elektriny v reálnom čase zo zdrojov pripojených do daných sústav, resp. podradených miestnych distribučných sústav. Tieto nové vyzbierané a následne agregované a publikované informácie prispievajú k optimalizácii prevádzky elektrizačnej sústavy, ako aj k optimalizácii obchodného správania užívateľov elektrizačnej sústavy. Pre efektívne dosiahnutie navrhovanej informačnej transparentnosti sa ustanovuje nová povinnosť aj pre organizátora krátkodobého trhu s elektrinou vypracovať a aktualizovať technickú špecifikáciu pre výmenu údajov obdobne, ako to je v súčasnosti v prípade prevádzkovateľov distribučných sústav, ktorým takáto špecifikácia výmeny údajov zefektívňuje vzájomnú komunikáciu s užívateľmi daných sústav. Tieto povinnosti predpokladajú úpravy jednotlivých informačných systémov, ktorých náklady vzhľadom na heterogénnosť a rôzne spôsoby finančného manažmentu IT systémov danými subjektmi nie je možné vyčísliť.

Do oblasti informačnej transparentnosti možno zahrnúť aj spresnenie definície a štruktúry vydávania identifikačných čísel EIC (novelizačné body 1, 4, 13, 14 a 20), a to najmä z hľadiska

vytvorenia EIC kódu, ktorý identifikuje odberateľa elektriny. Takýto typ identifikátora umožní identifikovať a agregovať všetky odberné a odovzdávacie miesta patriace danej fyzickej alebo právnickej osobe, a to naprieč celým Slovenskom, teda bez ohľadu na to, v ktorých sústavách sú dané odberné alebo odovzdávacie miesta pripojené.

Revízia ustanovení v rozsahu definovaných aspektov dodávky elektriny a plynu vrátane dodávky poslednej inštalácie (bod č. 4) má za cieľ reflektovať na aplikačnú prax v období od jesene 2021 s aktiváciou, priebehom a ukončením dodávky elektriny a plynu v režime poslednej inštalácie. Okrem toho úprava ustanovení, ktoré sa týkajú dodávok elektriny a plynu cenovo regulovaným zraniteľným odberateľom mimo domácnosti (doterajším malým podnikom), prispieva k jednoznačnejšiemu výkladu práva daných odberateľov byť dodávateľom elektriny alebo plynu zaradený do skupiny odberateľov s nárokom na cenovo regulovanú dodávku pre malé podniky v súlade s definíciou pre túto skupinu odberateľov podľa § 3 písm. k) zákona č. 250/2012 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov. Všetky tieto ustanovenia spoločne zefektívňujú procesy na trhu s elektrinou a prispievajú k zvýšeniu ochrany spotrebiteľa na trhu s elektrinou a trhu s plynom predovšetkým v podmienkach aktuálnej situácie na trhu s elektrinou a plynom pri existencii vysokých trhových cien elektriny a plynu a cenovej regulácii dodávky elektriny a plynu pre vybraný segment trhu. Zároveň sa v tejto regulácii navrhujú úpravy v súčasnom znení paragrafu 36 ods. 16 a paragrafu 76 ods. 9 vyhlášky úradu č. 24/2013 Z.z.. Úpravou sa zmení princíp, podľa ktorého dodávateľ poslednej inštalácie (dodávateľ elektriny alebo dodávateľ plynu) vracia odberateľovi elektriny alebo plynu v domácnosti cenový rozdiel medzi vyššou cenou dodávky v režime poslednej inštalácie a nižšou cenou dodávky v zmysle štandardného cenníka, ktorý vychádza z maximálnych cien stanovených regulačným úradom, pričom dodávateľ poslednej inštalácie účtuje odberateľovi elektriny alebo plynu v domácnosti vyššiu cenu za dodávku poslednej inštalácie len do výšky rozdielu ceny za dodávku poslednej inštalácie a ceny podľa cenníka pri štandardnej dodávke dodávateľom poslednej inštalácie pri maximálnej hranici 30%. Tento princíp sa uplatňuje voči odberateľom elektriny a plynu, ktorým dodával komoditu dodávateľ poslednej inštalácie a súčasne daný odberateľ v domácnosti po skončení poskytovania dodávky v režime poslednej inštalácie ostal v bilančnej skupine pôvodného dodávateľa poslednej inštalácie ako štandardný odberateľ. Vzhľadom na veľký rozdiel trhovej ceny elektriny a plynu, ktorú musí dodávateľ dodatočne nakúpiť na trhu pri neočakávanej zmene jeho bežného portfólia odberateľov a regulovanou cenou za dodávku elektriny alebo plynu (podstatne nižšia) sa dodávateľ dostáva do problémov pri zabezpečení nutnej dodávky elektriny alebo plynu, navrhovaná úprava znamená, že vyššie uvedený princíp sa zachováva, ale dodávateľ poslednej inštalácie bude danému odberateľovi v domácnosti povinný vrátiť iba 50 % z daného cenového rozdielu, t.j. oproti terajšiemu stavu dôjde k úspore nákladov pre dodávateľa v rozsahu 50% pri vyúčtovaní najviac 30% rozdielu ceny za dodávku poslednej inštalácie a ceny podľa cenníka pri štandardnej dodávke dodávateľom poslednej inštalácie. Dodatočné náklady spojené so zabezpečením dodávky v režime poslednej inštalácie pre odberateľa elektriny alebo plynu v domácnosti nad účtovanú maximálnu hranicu 30% rozdielu ceny za dodávku poslednej inštalácie a ceny podľa cenníka pri štandardnej dodávke dodávateľom poslednej inštalácie si príslušný dodávateľ poslednej inštalácie uplatní v konaní o cenovej regulácii podľa všeobecne záväzného predpisu (cenová vyhláška). Kvantifikácia, resp. postup výpočtu vplyvu sú uvedené v Analýze sociálnych vplyvov, pričom úrad zdôrazňuje, že uvedený výpočet je iba matematickým odhadom teoretickej situácie, v rámci ktorej došlo k výpočtu dopadu na všetky relevantné domácnosti a ich dodávateľov poslednej inštalácie.

Zavedením denného účtovania odchýlok (bod č. 5) dochádza v hrubom odhade k 10 %-nému poklesu celkovej výšky finančného zabezpečenia z úrovne 99,7 mil. € (údaj k februáru 2022) v prípade všetkých 72 subjektov s vlastnou zodpovednosťou za odchýlku na úroveň 89,73 mil. €. Navrhovaný denný finančný klíring odchýlky má pozitívne efekty pre organizátora trhu s elektrinou ako aj pre samotné subjekty zúčtovania. Z pohľadu organizátora trhu ide o skrátenie doby trvania potenciálnej rizikovej kreditnej expozície zhruba na polovicu v porovnaní so súčasným stavom. Z pohľadu subjektov zúčtovania odchýlok ide o ustanovenia, ktoré umožnia významnejšie zníženie celkového objemu požadovaných finančných záruk a zabezpečovacích nástrojov nevyhnutných pre pôsobenie na krátkodobom trhu s elektrinou.

Harmonizácia ustanovení vyhlášky s relevantnými nariadeniami Komisie (bod č. 6) reflektuje na zmeny v ostatnom období a prispieva k dynamickému fungovaniu prepravy plynu pri definovaní spôsobu alokácie kapacít, spôsobov uzatvárania zmlúv o prístupe do prepravnej siete a preprave plynu, ako aj poskytovania minimálneho rozsahu informácií poskytovaných účastníkom trhu s plynom pri predkladaní nominácií.

3.2 Vyhodnotenie konzultácií s podnikateľskými subjektmi pred predbežným pripomienkovým konaním

Zámer novelizovať vyhlášku bol prezentovaný prostredníctvom právneho a informačného portálu Slov-Lex, kde bola predbežná informácia PI/2021/270 zverejnená od 02.12.2021 s termínom ukončenia pripomienkového konania dňa 16.12.2021.

Zo strany verejnosti bolo k predbežnej informácii uplatnených 23 pripomienok a to od 3 subjektov: Klub 500, Slovenský plynárenský priemysel, a.s. a Západoslovenská distribučná, a.s.

Väčšina pripomienok (21) bola od spoločnosti Západoslovenská distribučná, a.s. Týkali sa: (1) požiadavky na definovanie povinnosti organizátora trhu OKTE, a.s. vypracovať technickú špecifikáciu pre výmenu dát, (2) zmien v oblasti kreditného hodnotenia užívateľa distribučnej sústavy, (3) upresnení obchodných podmienok a ďalších ustanovení rámcovej distribučnej zmluvy a (4) platieb za prekročenie maximálnej rezervovanej distribučnej kapacity. Prvá oblasť bola pri príprave návrhu novely zapracovaná, druhou oblasťou sa novela taktiež zaoberá (s možnosťou ďalšej diskusie v rámci pripomienkového konania). Ostatné témy úrad posunul ako podnety do prípravy novelizácie vyhlášky o pravidlách trhu s elektrinou a pravidlách trhu s plynom, ktorá bude predmetom legislatívneho procesu v priebehu polovice roka 2022, pričom účinnosť tejto budúcej novelizácie sa predpokladá k 31.3.2023.

Ostatné dve pripomienky sa týkali: (1) požiadavky na zníženie administratívnych záťaží a (2) požiadavky na ustanovenie povinnosti prevádzkovateľov distribučných sústav zverejňovať vybrané viaceré informácie relevantné k pripájaniu nových zdrojov do sústav. Vzhľadom na to, že obe témy sú pomerne široké a vyžadujú ďalšiu analýzu a hľadanie vhodného modelu implementácie formou zmien vo vyhláške, úrad tieto témy posunul ako podnety do prípravy novelizácie vyhlášky o pravidlách trhu s elektrinou a pravidlách trhu s plynom, ktorá bude predmetom legislatívneho procesu v priebehu polovice roka 2022, pričom účinnosť tejto budúcej novelizácie sa predpokladá k 31.3.2023.

Na základe vyššie uvedeného bola spracovaná a predložená predmetná novela vyhlášky.

3.3 Vplyvy na konkurencieschopnosť a produktivitu

Dochádza k vytvoreniu resp. k zmene bariér na trhu?

Nedochádza k vytvoreniu nových bariér na trhu. V rozsahu úpravy platby za rezervovanú kapacitu dochádza k znižovaniu záťaže pre výrobcov elektriny, ktorí spoločne s výrobným zdrojom prevádzkujú aj batériové úložisko elektriny, ktoré slúži na zvyšovanie kvalitatívnych parametrov vyrobenej elektriny z daného zdroja. V rozsahu úpravy pravidiel pre opätovné pripájanie odberateľov v miestach, kde došlo v lehote najneskôr 24 mesiacov k zrušeniu odberného miesta iného odberateľa, pričom maximálna rezervovaná kapacita nového pripojenia sa nezvyšuje, dochádza k zníženiu záťaže formou úspory na pripojovacom poplatku. V rozsahu úpravy denného zúčtovania odchýlok dochádza k zníženiu celkovej rizikovej kreditnej expozície organizátora denného trhu s elektrinou na Slovensku a rovnako dochádza k zníženiu záťaže subjektov zúčtovania, a to formou očakávaného zníženia objemu požadovaných bankových záruk a celkového finančného zabezpečenia. V rozsahu úpravy platobných podmienok pre kreditné skupiny B a C pri kreditnom hodnotení dodávateľov elektriny zo strany prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav dochádza k zníženiu záťaže, a to formou zníženia požiadavky na výšku potrebných zálohových platieb. V rozsahu úpravy definície a štruktúry identifikačných čísel EIC, kde dochádza k vytvoreniu kategórie EIC kódu definujúceho odberateľa, dochádza k možnosti efektívnejšej a adresnejšej distribúcii nákladov spojených s regulovanými položkami súvisiacimi so zabezpečením dodávky elektriny medzi jednotlivými účastníkmi trhu s elektrinou (konkrétne ide o sprehľadnenie a optimalizáciu nákladov na tzv. pásmovú tarifu za prevádzkovanie systému, lepšej identifikácie kategórie regulovaných zraniteľných odberateľov mimo domácnosti (doterajších malých podnikov a pod.).

Bude sa s niektorými podnikmi alebo produktmi zaobchádzať v porovnateľnej situácii rôzne (napr. špeciálne režimy pre mikro, malé a stredné podniky tzv. MSP)?

Nebude. Navrhovaná úprava ustanovuje jednotné postupy ktoré sa uplatnia, ak budú splnené vyhláškou definované predpoklady.

Ovplyvňuje zmena regulácie cezhraničné investície (príliv/odliv zahraničných investícií resp. uplatnenie slovenských podnikov na zahraničných trhoch)?

Neovplyvňuje.

Ovplyvní dostupnosť základných zdrojov (financie, pracovná sila, suroviny, mechanizmy, energie atď.)?

Neovplyvňuje.

Ovplyvňuje zmena regulácie inovácie, vedu a výskum?

Neovplyvňuje.

Ako prispieva zmena regulácie k cieľu Slovenska mať najlepšie podnikateľské prostredie spomedzi susediacich krajín EÚ?

Navrhované zmeny v oblasti prehodnotenia výpočtu platby za prístup do sústavy a platby za pripojenie prispievajú k zníženiu investičných, ako aj prevádzkových nákladov, zvýšeniu

hospodárskej životaschopnosti dotknutých subjektov a v porovnaní s doterajším postavením budú mať priaznivejšie podmienky v tejto oblasti. Uvedené zmeny prispievajú k stimulácii výstavby a integrácie nových zariadení na výrobu elektriny do príslušnej sústavy.

Ušetrené prostriedky na investičných, resp. prevádzkových nákladoch budú môcť používať napr. výrobcovia elektriny z OZE aj na zabezpečenie krytia prevádzkových potrieb výrobných zariadení po predĺžení podpory doplatkom a znížení ceny elektriny.

Konkurencieschopnosť:

Na základe uvedených odpovedí zaškrtnite a popíšte, či materiál konkurencieschopnosť:

zvyšuje nemení znižuje

Produktivita:

Aký má materiál vplyv na zmenu pomeru medzi produkciou podnikov a ich nákladmi?

Podrobný popis uvedený vyššie

Na základe uvedenej odpovede zaškrtnite a popíšte, či materiál produktivitu:

zvyšuje nemení znižuje

3.4 Iné vplyvy na podnikateľské prostredie

Ak má materiál vplyvy na PP, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich častí, či už pozitívne alebo negatívne, tu ich uveďte. Patria sem:

- a) sankcie alebo pokuty, ako dôsledok porušenia právne záväzných ustanovení;*
- b) vplyvy súvisiace so žiadosťami o alebo prijímaním dotácií, fondov, štátnej pomoci a čerpaním iných obdobných foriem podpory zo strany štátu, keďže sú sprievodným javom uchádzania sa či získania benefitov, na ktoré nie je právny nárok priamo zo zákona, ale vzniká na základe prejavu vôle dotknutého subjektu;*
- c) regulované ceny podľa zákona č. 18/1996 Z. z. o cenách;*
- d) iné vplyvy, ktoré predpokladá materiál, ale nemožno ich zaradiť do častí 3.1 a 3.3.*

Vplyvy z titulu regulovaných cien a taríf sú popísané v časti 3.1.2 Analýzy.